

ULKOISTAMISEN KÄSIKIRJA

RIITTA LEHIKONEN – ILKKA TÖYRYLÄ

TALENTUM
Helsinki 2013

Copyright © 2013 Talentum Media Oy ja kirjoittajat

Julkaisija: Talentum Media Oy

Kansi ja taitto: Lapine Oy

ISBN 978-952-14-1966-9

ISBN 978-952-14-1967-6 (sähkökirja)

BALTO print, Liettua 2013

Anna palautetta: www.talentumshop.fi

Sisällys

Kirjoittajien taustaa	9
Riitta Lehikoinen	9
Ilkka Töyrylä.....	10
Kiitokset	13
Johdanto	15
Kattava käsikirja suomalaisesta ulkoistamisesta	15
Ulkoistaminen vs. palvelujen hankinta.....	17
Lyhyesti terminologiasta	18
Ulkoistusmarkkinan kypsyys Suomessa	18
1 Mitä ja miksi	21
1.1 Miksi toimintoja ulkoistetaan?.....	21
1.2 Mitä toimintoja suomalaiset yritykset ulkoistavat?	26
1.3 Mihin maihin toimintoja ulkoistetaan?.....	29
1.4 Miten erilaiset ulkoistukset poikkeavat toisistaan?.....	33
Ensimmäisen kerran ulkoistukset.....	34
Ulkoistukset, joissa siirtyy henkilöstöä	34
Liiketoimintaprosessien osien ulkoistukset.....	35
Ulkoistukset, joissa siirtyy omaisuutta	37
1.5 Julkinen vs. yksityinen sektori ulkoistajana	38
2 Strategia ja esiselvitys	43
2.1 Ulkoistamisstrategia	43
2.2 Yrityksen toimintamalli ja ulkoistettavat toiminnot.....	47
2.3 Ulkoistamisen roadmap.....	49
2.4 Esiselvitys	50
Ulkoistettavan kohteen rajaaminen.....	50
Nykyisen kustannustason ymmärtäminen	52
Nykyisen laatutason ymmärtäminen	55
Tavoitteiden asettaminen	56

	Palvelun toimintamallin määrittäminen.....	58
	Alustavan business casen laadinta.....	59
	Päätöksenteko	64
3	Kilpailutus	65
3.1	Kilpailutuksen tavoitteet.....	65
3.2	Ulkoistavan yrityksen kilpailutustiimi	66
3.3	Palveluntarjoajan tarjoustiimi.....	68
3.4	Tehokas kilpailutusprosessi.....	69
3.5	Kilpailutuksen valmistelu	74
	Kandidaattien valinta	74
	Hinnoittelumallin valinta	75
	Hinnoitteluvaluutta ja inflaatio	79
	Muuta huomioitavaa.....	81
	Palvelun laadun mittaaminen ja palvelutasosopimukset (SLA)	81
	Keskeisten sopimusehtojen määrittäminen	86
	Due Diligenceen varautuminen	88
	Päätöksenteko	89
3.6	NDA, Non Disclosure Agreement	89
3.7	RFI, Request for Information.....	90
3.8	RFI-vastaus	91
3.9	RFP, Request for Proposal	94
3.10	DD, Due Diligence	97
3.11	Tarjous.....	99
3.12	Tarjosten analysointi	102
3.13	Neuvotteluvaihe.....	104
3.14	Sopimusvaihe.....	106
4	Hallintamalli	111
4.1	Monitasoinen hallintamalli	112
4.2	Ulkoistavan yrityksen palveluorganisaatio	114
4.3	Palveluntarjoajan palveluorganisaatio	118
4.4	Monitoimittajaympäristö, hallintamalli ja vastuurajat ...	120
4.5	Palvelun johtamisen ostaminen	122
4.6	Alihankkija vai strateginen kumppani?.....	122

5	Transitio	125
5.1	Transitiovaiheen tavoite ja sisältö	125
5.2	Projektisuunnittelu.....	128
5.3	Transitioprojektin resursointi	129
5.4	Projektinhallinta	130
5.5	Henkilöstö	131
	Resurssisuunnittelu: palveluntarjoaja	131
	Resurssisuunnittelu: ulkoistava yritys	135
	Juridisen aseman tunnistaminen	136
	Henkilöstön mukaan ottaminen, sisäinen viestintä ja muutoshallinta	138
	Henkilöstö ja palvelun vastuunsiirto.....	140
	Osaamisen rakentaminen	141
5.6	Ulkoinen viestintä	145
5.7	Prosessien kehittäminen	146
5.8	Infrastrukturi	149
	Toimitilat	149
	Koneet, kalusto ja muut tarvikkeet.....	152
	Tietojärjestelmät	153
	Tietoliikenneyhteydet ja palomuurit.....	157
5.9	Alihankintaketjun ja toimittajien organisointi	158
5.10	Transitiovaiheen päättäminen.....	158
6	Palveluvaihe	161
6.1	Proaktiivinen ja rakentava yhteistyö	162
6.2	Ongelmien hallinta ja eskalaatiot	164
6.3	Muutostenhallinta	165
6.4	Keinoja kustannusten säästämiseksi ja toiminnan parantamiseksi	165
6.5	Kustannuskontrollointi	167
7	Palvelun päättäminen ja palvelun siirto	171
7.1	Palvelukin päättyä aikanaan.....	171
7.2	Miten palvelun päättymiseen kannattaa varautua?	173
7.2	Uusi kierros.....	175

8	Kokemuksia ulkoistamisesta	177
8.1	Barona Solutions Oy – Lentoaseman maapalvelutoimintojen ulkoistus	177
8.2	ISS Palvelut Oy – Siivous- ja kiinteistöpalveluiden ulkoistukset.....	182
8.3	DHL Supply Chain Finland Oy – Logistiikan ulkoistukset	187
8.4	Atos IT Solutions and Services Oy – IT-ulkoistukset.....	192
8.5	Silta Oy – Palkka- ja HR-ulkoistukset.....	200
8.6	Accountor Group – Taloushallinnon ulkoistukset	207
8.7	NHG Consulting Oy – Kunnallisen kotihoidon ulkoistukset	212
8.8	Onninen Oy – Kokemuksia IT-ulkoistuksista	218
8.9	PALTA ry – Ulkoistaminen työnantajaliiton näkökulmasta.....	226
8.10	Ammattiliitto Pro ry – Yksityisen sektorin ammattiliiton ulkoistuskokemuksia	229
8.11	FIPSU ry – Julkisen sektorin työntekijätahojen ulkoistuskokemuksia	235
8.12	Asianajotoimisto Borenius Oy – Sopimuksellinen näkökulma ulkoistushankkeisiin.....	240
	Liitteet	253
	Sanasto	277